

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 3 sierpnia 2010 r.

**Pan
Krzysztof Gaworski
Opolski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Środowiska
w Opolu**

LOP-4101-04-01/2010
P/10/111

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹ (zwanej dalej ustawą o *NIK*), Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Opolu (zwanym dalej Inspektoratem) kontrolę wymierzania w latach 2008–2010 (I półrocze) administracyjnych kar pieniężnych oraz ich egzekwowania.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 19 lipca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o *NIK*, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację zadań objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny częściowe:

1. NIK, uwzględniając kryterium legalności i rzetelności, pozytywnie ocenia prowadzone w Inspektoracie postępowania w sprawach o ustalenie wymiaru kar biegnących oraz o wymierzenie kar łącznych.

Inspektorat w latach 2008, 2009 i I półroczu 2010 r. przeprowadził odpowiednio 470, 322 i 160 kontroli obejmując nimi 278, 302 i 145 podmiotów. W trakcie kontroli, w których wyniki badań (składane do Inspektoratu przez akredytowane laboratoria) budziły wątpliwości, Inspektorat dokonywał powtórnego sprawdzenia przestrzegania warunków korzystania ze środowiska określonych w pozwoleniach, przeprowadzając stosowne pomiary.

Inspektor, na podstawie art. 302 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*² w ramach 14 postępowań wydał 12 decyzji administracyjnych o wymierzeniu łącznej kary pieniężnej za stwierdzone przekroczenia warunków korzystania ze środowiska. Przekroczenia te dotyczyły odprowadzania ścieków (dwie decyzje), poboru wody (dwie decyzje) i przekroczenie norm emisji hałasu (osiem decyzji). Łączna kwota wymierzonych kar wyniosła 246 523,21 zł, z tego w 2008 r. wydano cztery decyzje na kwotę 87 571,42 zł, w 2009 r. siedem decyzji na kwotę 156 965,93 zł, a w I półroczu 2010 r. wydano jedną decyzję na kwotę 1 985,86 zł. W badanych decyzjach nie stwierdzono nieprawidłowości w wyliczeniu wysokości kar.

Inspektor z dochowaniem terminu określonego w art. 299 ust. 2 ustawy POŚ zawiadomił trzy podmioty o stwierdzonych w trakcie kontroli przekroczeniach warunków korzystania ze środowiska i na podstawie art. 18 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. *o Inspekcji Ochrony Środowiska*³ oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 kwietnia 2006 r. *w sprawie warunków ustalania kosztów kontroli*⁴ wydał dla dwóch z ww. podmiotów decyzje ustalające koszty poboru próbek: z 23 listopada 2009 r. w kwocie 581,56 zł i 7 czerwca 2010 r. w kwocie 1 424,39 zł (w przypadku kontroli sprawdzającej w trzecim podmiocie w czasie kontroli brak było aktu prawnego regulującego wysokość opłat, w związku z tym Inspektor decyzji nie wydał).

² Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 ze zm., dalej - ustawa POŚ

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 71, poz. 495.

2. NIK, uwzględniając kryterium legalności, pozytywnie ocenia zasadność wydania przez Inspektora decyzji odraczających i zmniejszających wysokość kar, pomimo stwierdzonych uchybień.

W badanym okresie Inspektor wydał trzy decyzje odraczające termin płatności kar pieniężnych na łączną kwotę 167 883,37 zł. We wszystkich przypadkach decyzje wydano na wniosek zainteresowanego podmiotu złożony przed upływem terminu płatności kary, tj. zgodnie z wymogiem art. 318 ustawy POŚ. Dwie z ww. decyzji wydano wskazując, iż dotyczą one jednocześnie odroczenia i zmniejszenia kar, przy czym nie podano w nich terminu odroczenia kary, pomimo wymogu określonego w art. 318 ust. 5 pkt 4 ustawy POŚ. Według wyjaśnień naczelnika Wydziału Inspekcji przyczyną powyższego zaniechania było zrealizowanie przez podmiot przedsięwzięć inwestycyjnych (powodujących ustanie przekroczeń dopuszczalnych limitów emisji do środowiska naturalnego) przed wydaniem decyzji o odroczeniu płatności.

Ustalono, że Inspektor wydał powyższe decyzje po upływie miesiąca od dnia złożenia wniosku. Wynikało to z konieczności uzupełnienia niezbędnych do rozpatrzenia wniosków dokumentów. Stwierdzono jednak, że Inspektorat nie informował stron o przyczynach zwłoki ani też nie wskazywał terminu załatwienia sprawy, o którym stanowi art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeksu postępowania administracyjnego*⁵. Naczelnik Wydziału Inspekcji wyjaśnił, iż powodem powyższego był duży zakres realizowanych przez Wydział zadań przy niewystarczającej liczbie pracowników (brak ośmiu etatów), o czym Inspektor sygnalizował kilkakrotnie organom nadrzędnym.

3. NIK pozytywnie ocenia działania Inspektoratu mające na celu egzekwowanie niezapłaconych kar, pomimo stwierdzonych uchybień.

Prowadzona przez Wydział Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności (dalej Wydział Budżetu) ewidencja podmiotów, którym wymierzono administracyjne kary pieniężne, umożliwiała bieżące nadzorowanie przebiegu windykacji. Zawierała ona dane o terminach uprawomocnienia decyzji i wymagalności zapłaty oraz daty dokonanych wpłat.

Stwierdzono natomiast, że Wydział Budżetu (odpowiedzialny za windykację należności pieniężnych oraz redystrybucję środków finansowych z tytułu kar do poszczególnych funduszy ochrony środowiska), w dwóch przypadkach (40 %) nie dopełnił obowiązku skierowania upomnień do dłużników, którzy nie wnieśli zapłaty w terminie, a w jednym przypadku – upomnienie wysłano po 29 dniach od daty uprawomocnienia się decyzji.

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm., dalej - Kpa

Ustalono, że przyczyną powyższego była zwłoka w przekazywaniu uprawomocnionych decyzji przez Wydział Inspekcji do Wydziału Budżetu. Naczelnik Wydziału w wyjaśnieniu wskazał m.in. na skomplikowanie i zawłość spraw, które często miały swój finał w sądzie, a także przeciążenie pracowników obowiązkami. NIK nie podziela tych wyjaśnień, gdyż działanie pracowników w tym zakresie ograniczało się jedynie do przekazania dokumentacji do Wydziału Budżetu.

4. Inspektorat terminowo i rzetelnie dokonywał dystrybucji środków pochodzących z administracyjnych kar pieniężnych.

W latach 2008-2010 (I półrocze) Inspektorat od podmiotów przekraczających dopuszczalne decyzjami warunki ochrony środowiska wyegzekwował łącznie kary w kwocie 129 980,60 zł (w tym 140 zł odsetek). Środki te zgodnie z określonymi w art. 402 ust. 1 ustawy POŚ zasadami i obowiązującym terminem Inspektorat przekazał na rachunki bankowe poszczególnych funduszy ochrony środowiska oraz na dochody budżetu państwa.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań organizacyjnych zapewniających:**
 - *wypełnianie obowiązków informowania stron o przebiegu postępowania, stosownie do obowiązku określonego w art. 36 Kpa,*
 - *prowadzenie bieżącego obiegu dokumentów.*
- 2. Sporządzanie decyzji o odroczeniu i zmniejszeniu kar administracyjnych, zawierających elementy wymagane w ustawie POŚ.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.